

INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY, Repná 1, 821 04 Bratislava, v zastúpení RNDr. Elena Fatulová,
Ing. Vladimír Mosný, PhD., Povraznícka 8, 811 05, Bratislava,
„Národná recyklačná agentúra Slovensko“, A.Hlinku 2568/33, 960 01 Zvolen, v zastúpení Matej
Plesník, DiS.
Ing. Ján Plesník, A.Hlinku 2568/33, 960 01 Zvolen

Okresný úrad Žilina	
Došlo dňa: 13. 05. 2019	
Ev. č. zápisu: 0058302/2019	Číslo spisu: 2019/007392-7
Priohyľlisty:	Vybevuje: Hac

Okresný úrad Žilina
odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie štátnej správy vôd a vybraných
zložiek životného prostredia kraja
Vysokoškolákov 8556/33B
010 08 Žilina

Bratislava, 07.05.2019

Vec:

**Stanovisko k stavbe „Dial'nica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia“
posudzovanie podľa § 16a ods. 1 vodného zákona**

Dňa 29.04.2019 bola na webovom sídle ministerstva na adrese: <http://www.minzp.sk/onas/uradna-tabula/sekcia-vod/odbor-statnej-vodnej-spravy-rybarstva/navrhovana-cinnost-podla-16a-vodneho-zakona> zverejnená informácia o začatí správneho konania podľa § 16a ods. 1 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) na stavbu „**Dial'nica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia**“. Súčasne s touto informáciou bolo zverejnené stanovisko VÚVH k navrhovanej činnosti. Projektová dokumentácia nebola 29.04.2019 zverejnená nebola. Na web stránke ministerstva sa dodatočná informácia o projektovej dokumentácii objavila až 6.05.2019.

V zákonnej lehote podávajú vyššie uvedené subjekty písomné stanovisko k stavbe „**Dial'nica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia**“ a pripomienky k zverejneným dokumentom.

1. Pripomienky k projektovej dokumentácii

Na webovom sídle ministerstva nebola 29.04.2019 zverejnená projektová dokumentácia k navrhovanej činnosti. Informácia o jej dostupnosti bola doplnená dodatočne, a to 6.05.2019. Ide o porušenie postupu podľa § 16a ods. 7 zákona vodného zákona. Na jej preštudovanie zostali necelé dva pracovné dni. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť pripomienky k projektovej dokumentácii nie sú súčasťou tohto stanoviska. Vzhľadom na porušenie zákonného postupu podľa § 16a ods. 7 vodného zákona **žadame opakovane zverejniť všetky dokumenty nevyhnutné pre posudzovanie podľa § 16a vodného zákona na nové pripomienkové konanie.**

2. Pripomienky k stanovisku VÚVH

2.1 V „Stanovisku“ VÚVH sa uvádza, že bolo vypracované „v súlade s ustanovením § 16a ods. 3

vodného zákona“. Podľa tohto ustanovenia „Orgán štátnej vodnej správy písomne požiada do siedmich dní od doručenia žiadosti **poverenú osobu o vydanie odborného stanoviska**“. Podľa § 16a ods. 5 predmetom odborného stanoviska je určenie, či pri realizácii navrhovanej činnosti môže dôjsť k zhoršeniu stavu dotknutých vodných útvarov alebo zabráneniu dosiahnutia dobrého stavu. Konštatujeme, že predložené „Stanovisko“ VÚVH nebolo vypracované v súlade s § 16a ods. 3 až 5 vodného zákona z nasledovných dôvodov:

- VÚVH vypracovalo stanovisko ako „*odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom ŽP výkonom primárneho posúdenia....*“ a nie ako „*poverená osoba*“ (t.j. právnická osoba poverená vypracovaním odborného stanoviska podľa § 16a ods. 3 až 5 vodného zákona), čo je v rozpore s § 16a ods. 3 až 5 vodného zákona,
- VÚVH vydal Stanovisko na základe „*odborného posúdenia predloženej projektovej dokumentácie navrhovanej činnosti/stavby*“, čo je v rozpore s § 16a ods. 1 až 5 vodného zákona.

2.2 Predložené „Stanovisko“ VÚVH nie je v súlade s § 16a ods. 4 vodného zákona, keďže jeho súčasťou nie sú údaje, ktoré boli podkladom pre jeho vypracovanie. Stanovisko nebolo vypracované v súlade s Usmernením č. 36 Výnimky z environmentálnych cieľov podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (ďalej len „RSV“), ktoré okrem postupu pri posudzovaní definuje aj východiskové vstupné údaje. S odvolaním sa na citované Usmernenie konštatujeme, že v stanovisku VÚVH absentujú podrobné údaje o dotknutých vodných útvaroch, ktoré môžu byť ovplyvnené navrhovanou činnosťou, a to najmä:

- údaje o navrhovanej činnosti a o zmenách fyzikálnych vlastností (morfologických, hydrologických) dvoch dotknutých útvarov povrchovej vody, ktoré budú vyvolané navrhovanou stavbou,
- východiskové údaje o aktuálnom (východiskovom) ekologickom a chemickom stave dvoch dotknutých útvarov povrchovej vody s uvedením konkrétnych hodnôt jednotlivých prvkov kvality, a to biologických, fyzikálno-chemických a hydromorfologických (morfológia a hydrológia vrátane stanovenia ekologického prietoku) a ich porovnanie s hraničnými hodnotami príslušnej triedy hodnoteného stavu vodného útvaru. Poznávame, že jeden z dotknutých útvarov dosahuje priemerný ekologický stav, teda žiadne zhoršenie jeho stavu je neprípustné,
- v stanovisku sa uvádza, že stavbou budú dotknuté drobné vodné toky s plochou povodia pod 10 km² (potok Radičiná, Ivachnovský potok, bezmenné prítoky Váhu a Likavky), ktoré neboli vymedzené ako samostatné vodné útvary. Napriek tomu, že neboli predmetom posudzovania, v stanovisku VÚVH sa konštatuje, že „**ich vplyv na príslušný vodný útvar je do hodnotenia ich ekologického stavu premietnutý**“. Ide o nepodložené a zavádzajúce tvrdenie. Podľa Rámcovej smernice o vode aj drobné vodné toky musia byť vymedzené ako vodné útvary, a preto nemôžu byť vyčlenené z posudzovania podľa článku 4.7 RSV. Preto ich žiadame zaradiť do posudzovania, vrátane doplnenia údajov o ich východiskovom stave (ekologickom, chemickom). Zdôrazňujeme, že drobné vodné toky sú väčšinou vo veľmi dobrom ekologickom a chemickom stave, preto sa na ne vzťahujú prísnejšie požiadavky na ich ochranu,
- opis aktuálneho (východiskového) kvantitatívneho a chemického stavu štyroch dotknutých útvarov podzemnej vody, vrátane ich charakterizácie – úvodný a ďalší popis útvaru s informáciami o vplyvoch, ktorým sú tieto útvary vystavené (difúzne zdroje znečistenia, bodové zdroje znečistenia, odbery vody – príloha II ods. 2 Rámcovej smernice o vode). Ďalej žiadame doplniť vyhodnotenie dlhodobého hladinového režimu dotknutých útvarov podzemnej vody, vyhodnotenie smerov prúdenia a odhad množstva vody – výmena vody medzi útvarmi povrchovej a podzemnej vody, prepojenie so suchozemskými ekosystémami (mokrada), využiteľné zdroje podzemnej vody a odpovedajúcu úroveň minimálnej hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody. Zdôrazňujeme, že jeden z dotknutých útvarov je v zlom kvantitatívnom stave, to znamená, že žiadne zhoršenie jeho stavu nie je prípustné. Jeden z útvarov podzemnej

vody (útvary geotermálnej vody) nie je hodnotený, čo je chybou kompetentného orgánu (Ministerstvo životného prostredia SR a VÚVH), ktoré malo povinnosť vyplývajúcu z Rámcovej smernice o vode, vyhodnotiť stav všetkých vymedzených útvarov podzemnej vody, vrátane geotermálnych. Zásadne nesúhlasíme so stanoviskom, že „**útvary geotermálnych vôd nie sú podľa požiadaviek RSV monitorované, ani hodnotené, posudzovanie vo vzťahu k nim sa nevykonáva**“. Útvary geotermálnej vody sú útvarmi podzemnej vody, preto musia podliehať požiadavkám Rámcovej smernice o vode. Nedostatok podkladových údajov z dôvodu zanedbania povinnosti ministerstva a VÚVH nemôže byť využívané ako výhoda pre navrhovateľa stavby, ktorý tak môže obchádzať prísne požiadavky článku 4.7 RSV.

- podrobnejšie vyhodnotenie dlhodobého hladinového režimu dotknutých útvarov povrchovej a podzemnej vody na základe údajov pozorovacích objektov SHMÚ a nariadeného účelového monitoringu podzemnej a povrchovej vody (podmienky v záverečnom stanovisku z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie),
- zásadne nesúhlasíme s použitím výsledkov „**vyhodnotenia kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody, ktoré bolo založené na porovnaní využiteľných množstiev podzemných vôd a dokumentovaných odberov podzemnej vody v útvare podzemnej vody**“ na posudzovanie dopadu stavby na kvantitatívny stav útvaru podzemnej vody podľa článku 4.7 RSV. **Ide o nezákonný postup, ktorý je v rozpore s Rámcovou smernicou o vode a s Usmernením č. 36.** Podľa platných predpisov a citovaného Usmernenia č. 36, pre hodnotenie kvantitatívneho stavu musia byť splnené nasledovné kritériá:
  - o **využiteľný zdroj podzemnej vody** (nie využiteľné množstvo!) nie je prekročený dlhodobým priemerným ročným odberom,
  - o zmeny hladiny podzemnej vody vyvolané antropogénnou činnosťou nespôsobia zhoršenie ekologického stavu súvisiaceho útvaru povrchovej vody,
  - o zmeny hladiny podzemnej vody vyvolané antropogénnou činnosťou nespôsobia žiadne významné poškodenie suchozemských ekosystémov závislých na podzemnej vode (napr. mokrade),
  - o zmeny hladiny podzemnej vody vyvolané antropogénnou činnosťou nespôsobia zmenu smeru prúdenia, ktorá by mala za následok vnikanie znečisťujúcich látok do podzemnej vody.

Vyhodnotenie navrhovanej činnosti, založené na vyhodnotení využiteľných množstiev podzemnej vody, je v rozpore s ustanovením § 16 ods. 6 písm. b) a ods. 10 vodného zákona, podľa ktorého musí byť v rámci posúdenia podľa § 16a vodného zákona vyhodnotená zmena úrovne hladiny podzemnej vody, spôsobená navrhovanou činnosťou. Až následne na základe vyhodnotenia zmien hladinového režimu môže byť vyhodnotený dopad na kvantitatívny stav dotknutých vodných útvarov podzemnej vody. Žiadame, aby vyhodnotenie aktuálneho kvantitatívneho stavu, ako aj vyhodnotenie predpokladaných zmien úrovne hladiny podzemnej vody a ich dopad na kvantitatívny stav dotknutých útvarov podzemnej vody, boli vykonané v súlade s požiadavkami RSV.

- chýbajú akékoľvek údaje, týkajúce sa vyhodnotenia kumulatívnych vplyvov navrhovanej činnosti so stavbou „**Diaľnica D1 – Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná skala**“. Tvrdenie, že kumulatívny vplyv nebude významný do tej miery, aby spôsobil zhoršenie stavu dotknutých vodných útvarov, je nepodložený a neodôvodnený. Žiadame vyhodnotiť kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti na útvary povrchovej a podzemnej vody s uvedeným diaľničným úsekom „**Diaľnica D1 – Lietavská Lúčka – Višňové**, ako aj ďalším pripravovaným diaľničným úsekom **D1 – Turany – Hubová**, a to na základe konkrétnych údajov hladinového režimu a využiteľných zdrojov podzemnej vody a ich vyhodnotenia. Osobitne žiadame preveriť neoficiálne údaje o trvalom odtoku 260 l/s podzemnej vody, ku ktorému dochádza v území v dôsledku narušenia hydrologických pomerov pri razení tunela Višňové a vyhodnotiť jeho dopad na stav dotknutých vodných útvarov a využívaných, resp. potenciálnych vodárenských zdrojov.

Z vyššie uvedených dôvodov zásadne nesúhlasíme so záverom Stanoviska VÚVH, že **„projektovú dokumentáciu pre územné rozhodnutie navrhovanej činnosti/stavby „Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posudzovať“**, keďže zhoršenie stavu vodných útvarov sa nepredpokladá. Toto konštatovanie považujeme za subjektívny, ničím nepodložený a neodôvodnený názor spracovateľa stanoviska. Ide o rovnaké stanovisko, ktoré VÚVH vydáva na všetky posudzované činnosti, a to bez posúdenia konkrétnej navrhovanej činnosti, bez akýchkoľvek východiskových údajov a bez vyhodnotenia dopadov na stav dotknutých vodných útvarov. Aj bez konkrétnych údajov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť predstavuje významný zásah do režimu podzemných a povrchových vôd, ktorá s vysokou pravdepodobnosťou spôsobí zhoršenie stavu vodných útvarov. **Preto žiadame, aby navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa § 16a vodného zákona (článok 4.7 RSV).**

3. Pripomienky k zosúladieniu stanoviska zo závermi posudzovania vplyvov na životné prostredie

V Stanovisku VÚVH sa uvádzajú informácie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová, zmena trasy diaľnice“, ku ktorej Ministerstvo životného prostredia SR vydalo záverečné stanovisko číslo: 1627/2018-1.7/ml zo dňa 26.02.2018. Ako sa uvádza v Stanovisku VÚVH, v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie infraštruktúrneho projektu „**Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová**“ VÚVH na základe žiadosti navrhovateľa stavby vydal stanovisko z 27. júla 2017. V ňom sa konštatuje, že navrhované stavebné zásahy budú realizované priamo v útvaroch povrchovej vody, čo sa môže prejavovať v narušení ich bentickej fauny a ichtyofauny, avšak tento vplyv sa nepovažuje za významný. Napriek tomu VÚVH odporúčal zamerať sa v ďalšej projektovej príprave na **„možné zmierňujúce opatrenia s cieľom eliminovať dopady výstavby diaľnice v úseku D1 Hubová – Ivachnová na ekologický stav dotknutých útvarov povrchovej vody a drobných vodných tokov a zmenu hladiny útvarov podzemnej vody“**. VÚVH súčasne žiadal, aby bol projekt opätovne predložený na nové posúdenie podľa článku 4.7 RSV. Žiadne porovnanie nového Stanoviska s prvým Stanoviskom VÚVH nebolo urobené. Taktiež neboli vyhodnotené zmeny v projektovej dokumentácii, najmä s ohľadom na požadované zmierňujúce opatrenia na elimináciu dopadu projektu na ekologický stav a zmenu hladiny podzemnej vody dotknutých vodných útvarov. Žiadame, aby v rámci posudzovania podľa § 16a vodného zákona bol preverený súlad so záverečným stanoviskom číslo: 1627/2018-1.7/ml zo dňa 26.02.2018, a to najmä ako boli splnené podmienky pre sledovanie hladiny podzemnej a povrchovej vody:

- sledovať hladinu podzemnej vody ešte počas prípravnej etapy, pred začiatkom samotnej výstavby a zistené výsledky operatívne vyhodnocovať a zohľadňovať počas realizácie,
- zabezpečiť doplnenie a pokračovanie prebiehajúceho monitoringu povrchových vôd vrátane sledovania možného ovplyvnenia režimu dotknutých tokov v trase tunela a to bezmenného toku v eróznej ryhe km cca 3,0, bezmenného toku v sedle pod Čebraťom v km cca 4,0, Kamenného potoka, bezmenného potoka pri pôvodnom západnom portáli tunela Čebrať (v oblasti VZ Staré Lazy) a bezmenného potoka zo severnej strany sedla pod Čebraťom smerom k východnému portálu tunela Čebrať (prítok Likavky).

Ďalej žiadame, aby druhé Stanovisko VÚVH bolo prepracované na základe komplexného vyhodnotenia údajov z monitoringu SHMÚ a nariadeného monitoringu podzemnej a povrchovej vody.

Záverečné stanovisko:

Navrhovaná činnosť „**Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia**“ je rozsiahlou stavbou, ktorá spôsobí zmeny fyzikálnych vlastností viacerých útvarov povrchovej a podzemnej vody s pravdepodobným dopadom na ekologický stav (jeden je v priemernom stave) a zmenu úroveň hladín viacerých útvarov podzemnej vody, s pravdepodobným dopadom na kvantitatívny stav dotknutých útvarov podzemnej vody (jeden je v zlom stave).

„Na základe vyššie uvedených pripomienok žiadame príslušný orgán, aby:

1. V súčinnosti s Ministerstvom životného prostredia SR zabezpečil prepracovanie odborného stanoviska VÚVH podľa § 16a v súlade s metodickým usmernením č. 36 a v zmysle vyššie uvedených pripomienok, vrátane vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov.
2. Zverejnil prepracované odborné stanovisko spolu s informáciou pre verejnosť a projektovou dokumentáciou navrhovanej činnosti na webovom sídle ministerstva na nové pripomienkovanie verejnosti.
3. Žiadame, aby stavba „Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová, zmena územného rozhodnutia“ bola posudzovaná podľa § 16a ods. 15 – 21 vodného zákona (článok 4.7 RSV).
4. Žiadame, aby v prípade udelenia výnimky z environmentálnych cieľov po preukázaní splnenia podmienok pre udelenie výnimky podľa § 16 ods. 6 písm. b), boli pre tieto vodné útvary zákonnou cestou stanovené nové environmentálne ciele.
5. Vzhľadom na skutočnosť, že v území sa nachádzajú lokality, ktoré sú predmetom ochrany v rámci sústavy Natura 2000 (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu) žiadame, aby v rámci posudzovania podľa § 16a ods. 15 – 21 vodného zákona bolo preukázané aj splnenie podmienok ustanovených v § 16 ods. 9 vodného zákona.

S pozdravom

RNDr. Elena Fatulová

v mene subjektov v záhlaví listu